

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 345. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608064648064/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

Svensk og Engelsk sang han nu, lænet over Bordet på sine vældige Arme, en britisk Sang til Värmlands Lucia. O ja, ej blot »Bjærgets, ej blot de, men hele Jorden, alle Aldre pristede hende, *deres* Lucia!

Hjemme på Idets Boghylde stod Fader Lloyds: »Jaktnöien i Sverige och Norge» og Søn Anderssons: »Lake Ngami» Side om Side.

Og her i Karolinernes gamle Spisesal – Steffan rejste sig – her tændte Lucias Krone Petter v. Utfåls blussende Fjæs under Grev Jobs dødblege Ansigt. Og sang de af Latter, Juleøl og Svinefædt skumrende Læber ikke samme Sang som de af Sårfeber og Mareridt fortrakne deroppe i Lorenz Paaschs mørke Lærred: Jærnets Hymne, den Frikøbtes som Ofrets!

O jo, Märta Moll, du læste af Biblen over mit Sygeleje om det Abrahams Taffel, hvorom Slægter skal samles fra Øst og Vest. Se, jeg har fundet det: vort Nu!

Ti som Israels Børn sidder vi i Jærnets Allerhelligste, ej i dets Forgårde: Seklernes Stue og Savoiaxhyttens Ovne og Fattighus, ej blandt dets Profane: Krigere og Trælle, men blandt de indviede: Ypperstepræsterne, bag Forhænget, hvor Guds Ansigt ses og forstås!

Denne Boligs Indskrift: »Ille terrarum mihi praeter omnes angulus ridet», nu fatter jeg den! Se se, vor Krog af Verden, vort Nu af Evigheden ler! Se Fernebo, Landet hinsides Ægyptens Jærnovne, hinsides Ørkenens Krige og Hunger, hinsides Lovens Sinai, det forjættede Land, er nået!

Stort Kvæg og småt Kvæg er ofret, Fædrene faldne, og deres Fjenders Børn, alle som ikke er af Valloniet, gjort arbejdspligtige! Jærnets Lov er sket Fyldest, nu opfyldes dets Evangelium, Brabanterfolkets Forfatning: »Joyeuse entrées, som Farbroder en Gang svor at sætte i Musik, at Folket skulde danse det skønne Navn til Ære!

På store Stene, på hellige Stene stod Guds Hus betrygget!

Men Märta Moll, hvor kunde Moses', hvor kunde Davids Slægt dele det med ham?

Agtede de, der bar ham gennem Hav af Blod og Ørk af Skove hid til Fernebo, den Gud, som de vandrede med gennem Sekler, og de Slægter, som de bragte ham til Offer, så ringe, at de mente, hans Hjem var : Ovne, på Valpladser og ved Dødslejer? at han var de Trælendes og de Faldendes Gud? at Hænder, røde af Rust og Blod, kunde drage Tæppet fra hans Smil: »Det er fuldbragt!»? Kendte de

ikke, om ej for så i deres Dødsstund: at af *den* fødtes han? at Fernebo, for fjærnt for *dem* at nå, var *hans* Mål?

Men vi, detes Sønnen, Salomos Slægt, hvis Navn er Fred, vi bag Forhængen, sidder nu for det Smil!

Ja, og sad i blandt os, I vilde fatte ham, hvem du Hindric Griphef-vud, du Mester Moll, du Blinde-Olle anede i Eders Tilbedelse! hvem I, Anders Skenkula, Sixten Råbock og Stolte-Namnlos flyede i Eders Frygt: Solen uden Klæder, som Elias Bjur og Patron Jacob drømte, den ukendte Gud, som Zegoel søgte! Og du, Finne pige, din Forbandelse vilde vende sig til Velsignelse!

Men – var han Gud, om I så ham, om det Taffel beredtes også *Eder*?

Nej, Märta, vi fandt den Gud, som Karolinerne søgte bag Ural og din Facer gennem Järnbåraland! I Fernebo fandt vi ham!

Men sælge I, som troede, uden at se, I som tjente, uden at lønnes, den sande Gud! Hvis Middel var Eder og Jærn, men hvis Mål var os og Guld!

Men – Märta, Märta!

Med Næseborerne spille mod Salens Duft af Vin og Fedt, med Ørene åbne for dens Musik og Sang, med Øjnene spilede mod Sancta Lucias Krone, klamrede Steffan Hænderne om sin Tallerken, som om en Ret, der med Rette fratoges ham . . .

Jeg, af Salomos Æt, som så og *derfor* fornægtede, som lønnedes og *derfor* krævede, som arvede og *derfor* fragik Arv – hvor kan jeg eje, hvad jeg forskertseede? hvor kan jeg sidde ibland de Levende, og hvor tør jeg flygte til de Døde? Mod hvem har jeg mest forbrudt mig? mod dem, hvis Liv eller dem, hvis Død jeg søgte at gøre forgæves?

O Gud, mod *dig*! I Dødssynden: Ulydighed, forenes alle mine Synder! Fornægtelsen af Retten som af Pligten! Nejer til Glæden som til Sorgen!

Hvem ledte Dødsridtet i Nat, hvem styrtede Levende og Døde og Ufødte i Ovnens Gab? *Jeg* – som jeg havde svoret! jeg, Fornægteren, som stjal Guds Åsyn! jeg, Kam, som just *vilde* vogte min Broder – og dræbte ham, fordi jeg vilde vogte ham mod Gud!

Märta Moll læste af »Genesis: »Forbandet fra Jorden, ustadig og flygtig! Den skal ikke give dig sin Kraft!»

Ja, Brødrene og Sostrene, »Bjærget»s Ungdom, Sancta Lucias Hof –